

# BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

## ABONAMENTUL:

Pe un an ..... 10 Lei.  
Pe jumătate de an ..... 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:  
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:  
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.  
Telefon pentru drag și comitat Nr. 208.

## Investirea P. S. Sale Roman R. Ciorogariu, piscopul Orăzii-mari și PP. SS. LL. Dr. IOSIF BĂDESCU episcopul Caransebeșului și GURIE al Basarabiei.

Marți în 16/29 Martie s'a făcut cu premonialul cuvenit investirea nouilor episcopi aleși: Gurie Grossu al Chișinău și Hotinului, Roman R. Ciorogariu al Orăzii-mari și Dr. Iosif Bădescu al Caransebeșului.

Intreagă oficialitatea civilă și militară frunte cu I. P. S. Lor mitropolitul primat Dr. Miron Cristea, mitropolitul Moldovei Pimen, mitropolitul Ardealului Dr. Nicolae Bălan, ministrul cultelor d Oct. Ștefănescu, ministrul instrucției publice d PP. Ștefănescu, ministrul muncii d Gr. Francuș, ministrul de interne d C. Argetoianu, ministrul Basarabiei d Serghie Niță, apoi prezentanții Academiei Române d N. Ștefănescu și D. Onciul șeful marelui stat major, gen. Cristescu, primul președinte al Curții de Casație, d Buzdugan, șeful procuror d Magheru, rectorul Universității d prof. M. Viădescu, cu decanii cultăților, președintele Camerei d Duiliu Ștefănescu și vice-președintele Senatului Ștefan Meitani, secretar general al cultelor d Arghirescu, președintele comisiei de primărie d Dr. Gheorghian, prefectul orașului Capitalei d gen. Er. Nicolescu, rectorul general al cultelor St. Brădișteanu, cu delegații de parlamentari, a luat parte la ceremonia investirii.

La ora 11 jum. cortegiul protocolar, precedat de doi călăreți ofițeri din escorta, gală și de prefectul de poliție d gen. Er. Nicolescu, și compus dintr'o trăsură a la Beaumont în care erau Mitropolitul primat Dr. Miron Cristea de-a dreapta și arhiepiscopul Gurie al Basarabiei, două cupeuri de argint în care erau Mitropolitul Moldovei Pimen cu episcopul Dr. Iosif Bădescu al Caransebeșului, și mitropolitul Ardealului Dr. Nicolae Bălan cu episcopul Orăzii-mari Roman R. Ciorogariu, și încheiat de două plutoane de escortă regală, a plecat spre Mitropolie la Palatul regal, în sunetul tuturor clopotelor bisericilor din București și în aclamațiile populației, și la ora 12 cortegiul a ajuns la palat, unde noii episcopi cu întregul alaiu au intrat în sala de ceremonie a tronului, unde erau așteptați de întreagă oficialitate. La ora 12 și Regele și Regina au intrat în sală Tronului având alături pe principesa Mariaora și principele Nicolae.

Imediat după intrarea Suveranilor a fost introdus arhiepiscopul Gurie al Basarabiei în odăjdii cu tot alaiul preotesc, căruia Regele îi înmânează cărja păstoriească primită din mâinile Mitropolitului Moldovei, pronunțând formula ornamentală de investire și credincioasă păstorie, iar ministrul cultelor a citit decretul regal:

Arhiepiscopul Gurie a rostit apoi o frumoasă cuvântare în care a spus că privește înfaptuirea României întregite ca o minune Dumnezească pe care P. S. Sa o apreciază și mai mult, ca unul care a trăit o viață sub jugul țarismului și care cu greu a trecut Prutul la 1904 ca să vadă azi hotarul vechei Moldove la așezarea lui din vremea lui Ștefan cel Mare.

P. S. Sa a mulțumit, apoi, pentru primirea cărjei de arhipăstor al urmașilor plășilor lui Ștefan cel Mare, cari au știut păstra credința strămoșească și graiul moldovenesc în tărnie împotriva asupritorilor cari au încercat zădarnic să-i desnaționalizeze.

P. S. Sa a încheiat cu făgăduința că va fi neadormit străjer și întăritor al credinței ortodoxe și al neamului românesc între Nistru și Prut și a urât glorioasă și îndelungă domnie Regelui Ferdinand.

Cu acelaș ceremonial a fost introdus apoi, episcopul Dr. Iosif Bădescu al Caransebeșului, căruia Regele i-a înmănat cărja primită din mâinile Mitropolitului Dr. Nicolae Bălan al Ardealului rostind aceeaș formulă sacramentală de investire și credincioasă păstorie, ministrul cultelor citind decretul regal.

Episcopul Dr. Iosif Bădescu a rostit apoi o înălțătoare cuvântare în care a preamărit măreția unirei neamului într'un singur stat după prigoniri vrăjmașe de veacuri, cari au costat atâtea jertfe românești. A evocat amintirea marilor luptători bisericesti Andrei Șaguna și Moisi al Banatului cari au fost scutul credinței și neamului sub jugul unguresc și a binecuvântat clipa deosebirei venită prin jertfa Regelui Ferdinand, a oastei și nației române și a Aliaților. După ce a amintit și durerea credincioșilor români, cari plâng dincolo de vitrega linie demarcațională în Timiș și Torontal despărțitoare de Banatul resorbit, P. S. Sa a mulțumit Suve-

ranilor pentru dreptatea făcută P. S. Sale acum sub domnia românească de a-i confirma alegerea sa, refuzată de Unguri, și de a-i încredința toiagul arhieresc pentru cimentarea credinței stămoșești și prosperarea neamului nostru.

În sfârșit, este investit cu deosebite ceremoniale episcopul senator Roman R. Ciorogariu al reînființatei episcopii al Orăzii-mari.

P. S. Sa Roman R. Ciorogariu a spus apoi, eu lacrimi în ochi: În numele credincioșilor cari de 226 de ani așteaptă ziua de azi, depun la treptele Tronului Majestății Voastre, de biserică întemeietorule Rege, prinosul recunoștinței.

Votul sinodului eparhial, sancționat de M. V. mi-a încredințat mie păstoria sufletească a acestei eparhii cu gloriosul trecut în apărarea ortodoxiei. Sunt conștiu de întreagă răspundere ce o iau asupra-mi, dar am credința că Acela care m'a povăluit în zilele grele de luptă pentru existența națională, Acela care m'a întors dela porțile morții, mă va ajuta să pun și eu o pietricică la temelie României-mari.

Regele, răspunzând nouilor episcopi, a spus că se simte foarte fericit că a înmănat vlădicilor cărja pastorală.

Adresându-se, întâiu arhiepiscopului Gurie, M. Sa, a spus că azi după o sută ani de sclăvie, P. S. Sa poate păstori în pace și libertate turma credincioasă a moldovenilor Basarabiei și și-a exprimat credința că P. S. Sa va fi un credincios stegar al Românilor între Prut și Nistru, după cum a dovedit-o și în trecut.

Adresându-se, apoi episcopului Dr. Iosif Bădescu al Caransebeșului, îi spune că e convins că va rămâne stălp neclintit al ortodoxismului și neamului românesc în Banat și că va urma activitatea de pildă a predecesorului său, actualul mitropolit primat.

Indreptându-se către episcopul Orăzii-mari, Roman R. Ciorogariu, M. Sa a spus că mulțumește lui Dumnezeu că i-a scăpat zilele de odiosul atentat, lui, vajnicului apărător prin graiu și scris al credinței și neamului românesc dela graniță.

După sfârșirea ceremonialului și cuvântărilor, noii investiți s'au întors cu acelaș ceremonial și alaiu la Mitropolie, unde s'a oficiat o scurtă rugăciune de laudă cerului de către vicarul Mitropoliei arhierul Platon Giossu înconjurat de clerul mitropolitan, după care sărbătorii împreună cu oaspeții oficiali au fost invitați la o gustare în palatul mitropolitului primat, unde au cuvântat ministrul cultelor d. Oct. Goga, care a evidențiat meritele noilor episcopi și mitropolitul primat Dr. Miron Cristea pentru ministru cultelor și biserica ortodoxă.

Ceremonia s'a sfârșit la ora 3 după amiază. *Dacia.*

## Sărbătorile religioase și naționale.

Respectarea sărbătorilor religioase și naționale și aniversărilor Familiei Regale se va face de toate serviciile publice din întreaga țară, după normele mai jos indicate:

I. Se va suspenda serviciul pentru următoarele sărbători religioase:

- 1/14 Ianuar: Sf. Vasile.
- 6/19 Ianuar: Botezul Domnului.
- 7/20 Ianuar: Sf. Ioan Botezătorul.
- 2/15 Februar: Întâmpinarea Domnului.
- 25 Martie (7 April): Buna Vestire.
- Trei zile Martie sau April: Sf. Paști.
- 21 Mai (3 Iunie): Sf. Constantin și Elena.
- ... Pogorîrea Sf. Duh și ziua Sf. Treimi (2 zile).
- 29 Iunie (12 Iulie): Sf. Ap. Petru și Pavel.
- 20 Iulie (2 August): Sf. Ilie.
- 6/19 August: Schimbare la față.
- 15/28 August: Adormirea Maicei Domnului.
- 8/21 Sept. Nașterea Maicii Domnului.
- 14/27 Sept. Înălțarea Sf. Cruci.
- 26 Octomvrie (8 Noemvrie): Sf. Dumitru.
- 8/21 Noemvrie: Sf. Arh. Mihail și Gavril.
- 21 Noemvrie (4 Decemvrie): Intrarea în biserică.
- 6/19 Decemvrie: Sf. Nicolae.
- 25 Decemvrie (7 Ianuar): Nașterea Domnului (trei zile).

II. Se va suspenda serviciul și se va oficia Te-Deum în toată țara la următoarele sărbători naționale:

10/23 Mai, - Proclamarea Independenței (1877), în care zi se va comemora și aniversarea „Unirii tuturor românilor” (1859) și 1918) și Proclamarea Regatului (1881).

... Aniversarea zilei eroilor morți pentru Patrie (Înălțarea Domnului).

III. Se va oficia Te-Deum în toată țara, fără suspendarea serviciului, la următoarele aniversări ale Familiei Regale:

- 22 Iulie (4 August): Onomastica Majestății Sale Reginei.
- 11/24 August: Nașterea Majestății Sale Regelui.
- 3/16 Octomvrie: Nașterea A. S. R. Principelui Carol.
- 16/29 Octomvrie: Nașterea Majestății Sale Reginei.

## Darwin și Hașdeu

### — Zootehnia și antropotehnia. —

(Urmare și fine.)

Suflete sunt mai multe, prin urmare fiecare suflet e mărginit. Nu ne putem închipui să se formeze nici chiar din milioane de miliarde de suflete mărginite — nemărginitul D-zeu. Ce e azi nemărginit, nemărginit trebuie să fie din vezi și rămâne în vezi nemărginit și mărginit a fost din vezi și va rămâne în vezi vecilor ce e astăzi mărginit. Volu lămurii afirmațiunea cu exemple. Matematica — precum se știe — însemnează infinitul cu  $\infty$  și își permite să-l adauge, ori să scadă din el zicând  $\infty + 1$ , respective  $\infty - 1$ . E greșit să însemnăm infinitul, deoarece prin aceasta îl punem mărginit. Scăderea artificială ( $\infty - 1$ ) ar mai avea loc, dar nu și înțeles, pentru că din infinit putem să scoatem oricât, fără ca acela să scadă. Adaugerea nici loc nu mai are, întrucât adausul nici spațiu, nici timp n'ar mai avea, ci ar fi ridicol, precum ridicole ar fi și aceste: „Toată Italia și Roma”, sau: „Dela naștere până la moarte și cât voi trăi pe pământ”. Aceste exemple nu sunt tocmai corăspunzătoare, dar în lipsa celor bune pot să treacă. Șirul numeric nu se poate întinde până la infinit. Întinderea lui s'ar face prin adaugere, ori multiplicare, dar să aibă numărul chiar mai multe miliarde de cifre și acela să fie multiplicat cu numărul firelor de nisip din lume și tot infinit n'ar fi.

Așa ar fi și cu sufletul, ori chiar și cu totalitatea sufletelor.

Pretinsa desmărginire a lui Hașdeu nu există. N'o poate admite nicio știință. Sufletul omului se poate curăți (— nu în purgător —) de păcate și astfel se face demn de-a conviețui cu D-zeu, dar mai mult nu. Sufletul e dat de D-zeu, Care, precum spune s. Scriptură, a suflat suflare în fața omului.

Să asemănăm sufletul cu un strop de apă iar infinitul, adică pe D-zeu cu totalitatea oceanelor. Asemănarea — tocmai ca și exemplele de mai nainte —, întrucât și totalitatea oceanelor e țărnută și constă dintr'un număr oarecare de stropi de apă, iar D-zeu e nemărginit și nu poate să fie totalitatea sufletelor, nu e tocmai potrivită, dar asemănare bună în cazul de față nu se găsește, neexistând alt infinit afară de D-zeu, care ar putea să fie asemănat cu El. Dar trecem peste aceasta și ne permitem dezvoltarea asemănării.

Un strop de apă din ocean evaporează. Se ridică și face parte din nori. Devine apoi strop de ploaie și pătrunde în pământ. De acolo, cu alți stropi dimpreună, isvorește. Ajunge în pârâu, în râu, fluviu și apoi în ocean. E în sânul oceanului, e cu el laolaltă, dar cine va zice, că acel strop e ocean acum?

Precum tot stropul de apă năzuiește spre ocean, așa și sufletul tinde la comunitatea de viață cu D-zeu infinitul și, precum nu se poate stropul extinde, ca însuș să fie ocean, așa nu se desmărginește sufletul, ca însuș să fie D-zeu. Și încă una, ca urmarea a defectului ce-l are compararea: pânăcând stropul nu numai conviețuiește cu oceanul, ci face și parte din acesta, sufletul numai conviețuiește cu D-zeu, dar nu e parte din El, adică D-zeu nu e totalitatea sufletelor. D-zeu a dat omului suflet; prin urmare: a crede, că D-zeu e compus din sufletele date de El, ori că e desmărginirea omului, sau chiar a sufletului omenesc, adică desmărginirea creațiunilor Sale, ar fi egal cu credința, că există „filius ante patrem”, ori că aerul expirat de mine poate, să se facă om cu timpul; un om ca mine, un eu, persoana mea însăș.

Am amintit, că e seducătoare teoria Hașdeu în partea, unde se aduce spre demonstrarea și apărarea darwinismului tocmai fragment din s. Scriptură, în care se zice „Non prius quod spirituale, sed quod animi deinde quod spirituale”, adică „Nu întâiu duhovnicesc, ci cel sufletesc, apoi cel duhovnicesc”. Și se întreabă la aceasta Hașdeu: „Darwinism se poate să fie”? (Mai nainte toate trebuie să știm, că *animals* cu *spiritualis* adică *duhovnicesc* cu *sufletesc* sunt cuvinte sinonime.)

În capitolul citat al s. ap. Pavel, precum se știe, se vorbește despre învierea din morți. Explicarea apostolului e profundă, dar nu poate răstălmăci. Nu ne spune, decât că sufletul va intra iarăși în trupul pământesc, din care ieșit, substanța simplă a sufletului nemuritor împreună cu trupul preamărit, dar ideea după ființă cu trupul din viața de pe pământ și astfel va pași în ziua de apoi înaintea Judecătorului.

Toți exegeții recunoscuți ca atari explică la fel cuvintele apostolului Pavel (Clemente Romanul, S. Irineu, Tertulian, S. Eftimie Sirianul, S. Ciril Ierusalimeanul etc.) Tot așa arată și celelalte locuri ale s. Scripturii (\*\*), unde se vorbește despre înviere. Hristos însuș, trebând fiind de saducei, că dintre șapte frățiori ai unei femei, care li va fi soț la înviere, le spune, că acolo și atunci nu vor fi soți și soții în înțeles conjugal, deoar numai sufletele vor exista; vor fi spiritali îngerii. (Vezi Mt. 22, 24 urm.) Nici aici nu se zice, că vom fi *ingeri*, ci *ca ingerii*, neadmit astfel credința în desmărginirea hașdeiană.

Precum am arătat, zootehnia lui Darwin și antropotehnia lui Hașdeu sunt defectuoase. Darwin nici măcar prin minte nu-i trecea, făcându-se o teorie a zootehniei și că Hașdeu bazându-se pe aceasta, va crea teoria sa materialistă, adăugând zootehniei antropotehnia.

Și e lucru foarte interesant. Materialismul bazează foarte mult pe teoria evoluției a lui Darwin spre a demonstra, că toate sunt materie, dintr'un atom, ori dintr'o celulă, că există suflet și D-zeu și tot pe teoria darwiniană își ridică Hașdeu pe a sa, în care spune, că orice, chiar și cel mai mărunț fir viu, chiar și atomul e candidat de D-zeu. Știu, ce-ar zice Darwin la aceste două extreme absurde, la o astfel de dezvoltare a teoriei sale și e greu de stabilit, că el în ce bază edificat învățătura sa — pe cât de fantasmatică pe atât de — monstruoasă. Nu putem zice, pe ipoteze, căci el nu se prea folosește „dacă”, ci afirmă categoric. Afirmățiunile categorice însă nu le putem privi de concluzii ale unor premise categorice, exacte. Ca să ajungă cineva, să atirme la fel cu el, să dovedească astfel de rezultate și, ca acele să lipsite de orice defect, ar trebui să trăiască dealungul secolilor, în cari — după teoria darwiniană — un atom, ori celulă, ar deveni om și chipul și asemănarea lui — Darwin.

Teoria darwiniană e rezultatul unei fantazmatice (atâta trebuie să știm și să recunoaștem) e o iluzie, cu ajutorul căreia popoarele vechi închipuiau pegazul, sborul lui Daidalos, Ikaros etc. Prin aceasta eu nu zic, că Darwin n'ar fi făcut cercetări științifice, ci trag concluzia la îndoială, că ar fi ajuns — în bază cercetărilor științifice! — la deducerea fantastică a teoriei, dar frământările lui au fost mai mult în sfera miturilor, decât în lumea științei naturale.

\*) Pavel I. Cor. 15, 46.

\*\*) Mt. 22, 29 urm. 25, 46. Lc. 20, 35 - 36, 24, 15 pe a lo. 5, 25 urm. 10, 28, 11, 25. Fapt. Apost. 4, 14, 15 pe a 18. etc.

Am putea face o asemănare.

Știm, că  $2 \times 2 = 4$ . Sunt mulți însă, cari pot să arate altora, că de  $2 \times 2 = 5$ . Se înțelege, demonstrarea aceasta se face printr'o săritură, printr'o falsificare a matematicii și săritura aceea n'o poate observa, decât numai unii, cari sunt cu atențiune la cursul demonstrării și cari se pricep la astfel de jocuri în algebră. Așa și Darwin. El știe, să arate lumii, că omul și toate vi-tățile au în singur strămoș comun: atomul, ori celula, ori așa ceva. Aceasta o face prin săritura, despre care Hașdeu s'a pronunțat, precum am amintit, în modul următor: „Cusurul cel mare al darwinismului... e lipsa treptelor intermediare între specii”. Prin urmare, teoria darwiniană e un fel de demonstrare, că  $2 \times 2 = 5$ .

Cât despre teoria lui Hașdeu, țin să spun, — fără a mai întinde vorba — că e un darwinism îndoit, adică  $(2 \times 2) + (2 \times 2) = 10$ , pentru că baza e darwinismul ( $2 \times 2 = 5$ ), iar teoria proprie a lui Hașdeu încă are o săritură nepermisă ( $2 \times 2 = 5$ ) de la mărginit la desmărginit, la infinit.

Dacă Hașdeu a pus în fruntea teoriei sale cuvintele: „*Sic cogito*”, eu încheiu lucrarea-mi cu altele și zic: „*Sic credo*”. F. Codreanu.

## Vieța internă și organizația institutului teologic din Arad

de Dr. T. Botiș.

(Urmare.)

La sfârșitul anului școlar 1874—5 deveni vacantă și catedra profesorului primar *Andrei Papp*. Sinodul eparhial în ședința sa din 23 Aprilie (5 Mai) 1875 îl alege de vicar episcopesc și președinte al Consistorului din Oradea-mare<sup>1)</sup> și astfel ocupându-și noua demnitate își luă rămas bun de la institutul, pe care-l servi timp de 14 ani. Tot în acest timp se întâmplară schimbări și în conducerea diecezii. La 3/15 Febr. 1875 încrederea reprezentanților clerului și poporului eparhial, întruniți în sinod electoral, chema în fruntea diecezii, pe vicarul Orăzii-mari *Ioan Meșianu*. Obținând alegerea confirmarea preafinală<sup>2)</sup> și alesul hirotonit la 30 Martie 1875 întru arhieru, în Dumineca Tomii a anului 1875 fu instalat de episcop al Aradului.<sup>3)</sup>

Prin venirea arhierului *Ioan Meșianu* în fruntea afacerilor diecezane se inaugură un curent de muncă și de regenerare.

Se începu înfăptuirea cu zel a programului de organizare și consolidare și a „institutului clerical.”

Catedrele vacante se îndeplinesc prin puteri didactice tinere și se făcură îngrijirile de lipsă și pentru crearea unei succrescențe de profesori cu pregătiri corespunzătoare.

La catedra, ce rămasă vacantă prin depărtarea profesorului *Iosif Goldiș*, fu ales, la 15/27 Maiu 1876, absolventul de teologie și științele juridice *Aron Hamsea*<sup>4)</sup>

Ceealaltă catedră a profesorului primar și arhimandritului *Andrei Papp* se îndeplinește prin înstituirea de profesor interimar a absolventului de teologie *Vasilie Mangra*, care, prestând cu succes anii de probă, în 11/23 Iulie 1878 fu ales și întărit în mod definitiv.<sup>5)</sup>

Tot cu începere a anului școlar 1875—76 se organiza și o a treia catedră, care în acest an școlar fu provăzută prin secretarul consistorial *Ignatie Papp*, P. S. Sa actualul Episcop diecezan.

Materiile de învățământ, ce se predau pe atunci în institut se împărțeau între aceste puteri didactice în următorul mod.

*Aron Hamsea* predă: În cursul I Științele pedagogice, în cursul II Teologia dogmatică, în cursul III Teologia morală și Dreptul Canonic. *Vasilie Mangra*: În cursul I Limba și literatura română și Exercițiile gramaticale, în cursul II Retorica și Istoria bisericească. *Ignatie Papp*: În cursul I Ermineutica și în cursul III Teologia pastorală. Învățămintul Tipicului și al Cântării bisericești îl providea cantorul institutului, învățătorul *Petru Popovici*.<sup>6)</sup>

Clădirea edificiului de lângă biserica catedrală și mutarea ambelor școli într'acest local făcu posibilă imbinarea lor într'un „institut pedagogic-teologic diecezan”, cea ce cu începerea anului școlar 1876—7 se și întâmplă și conducerea lui fu încredințată catihetului dela preparandie *Ioan Russu*.<sup>7)</sup>

Stând de acum înainte ambele aceste așezăminte culturale ale diecezii sub o direcțiune și având un corp didactic comun, se putu realiza o creștere uniformă și însuflețită de acelaș ideal a fiitorilor preoți și învățători.

Elevii teologi și preparanzii venind în contact social unii cu alții aveau ocaziune a-se cunoaște și a-se obișnui încă din școală la o conlucrare armonică în viețată.

Împărțirea studiilor să făcu pentru anul școlar 1876—7 amăsurat situațiunii și arangia-mentului nou în următorul chip:

Directorul *Russu* luă asupra studiile catedrei a III-a: Ermineutica în cursul I și Teologia pastorală în cursul al III-lea.

Profesorul *Aron Hamsea* propunea: Pedagogia cursul I, Teologia dogmatică, cursul II, Teologia morală, Dreptul canonic și Constituția în cursul al III-lea.

*Vasilie Mangra*: În cursul I: Limba și literatura română și Cronologia, în cursul II Istoria și Retorica bisericească și în cursul al III-lea Retorica bisericească.

*Ioan Ghibu*, profesor în secția pedagogică: Științele pedagogice în cursul al II-lea.

Cantorul *Petru Popovici*: Cântarea bisericească și Tipicul.<sup>8)</sup>

Fiind deci lipsa unui local pentru institut înălțurată și învățămintul prin aceasta arangiere a catedrelor provăzut într'un mod multămitor, fu dată posibilitate de a-se proceda la dezvoltarea lui, în mod succesiv și amăsurat exigențelor timpului, la organizarea și consolidarea vieții lui interne.<sup>9)</sup>

Consistorul eparhial și pregăti un proiect de regulament „privitor la organizarea internă a institutului pedagogic-teologic” și-l prezentă sinodului din anul 1877. Dar fiindcă „acest proiect de regulament tinde a introduce mai multe inovațiuni și reforme în institutul nostru, cari reclamă un studiu mai aprofundat, Sinodul reieagă acest elaborat la Consistor și anume: partea relativă la teologie la senatul strins bisericesc, iar partea relativă la preparandie la senatul de școale.”<sup>10)</sup>

Mersul normal al învățămintului și ajungerea unui rezultat mai favorabil în pregătirea și educațiunea candidaților de preoți și învățători reclama un nou sistem și în privința studiilor: întocmirea unui plan de învățământ.

Sinodul eparhial din anul 1879 și însărcina Consistorul din Arad a elabora și prezenta „un proiect de regulament” pentru satisfacerea acestei trebuinți.<sup>11)</sup>

(Va urma)

<sup>1)</sup> Concluzul sinodului eparhial Nr. 92—1875. — <sup>2)</sup> Diploma împărătească din 23 Martie 1875 Nr. 4071. — <sup>3)</sup> Protocolul sinodului eparhial al Aradului din anul 1875, pag. 3. — <sup>4)</sup> Concluzul sinodului eparhial Nr. 165—1876. — <sup>5)</sup> Concluzul sinodului eparhial Nr. 163—1879. — <sup>6)</sup> Actele institutului Nr. 37 1876. — <sup>7)</sup> Act. Consist. din 23 Septembrie 1876, Nr. 2258/521 șc. — <sup>8)</sup> Actele institutului Nr. 130—1877. — <sup>9)</sup> Cuvântul episcopului *Ioan Meșianu* la deschiderea sinodului eparhial din anul 1876. Concluzul sinodului eparhial Nr. 261—1876. — <sup>10)</sup> Concluzul sinodului eparhial Nr. 182—1877. — <sup>11)</sup> Concluzul sinodului eparhial Nr. 147—1879.

## INFORMAȚIUNI.

**Alteța Sa Regală Prințul NICOLAE în Arad.** Alteța Sa regală principele *Nicolae* a sosit Joi, în 7 Aprilie n., la orele 9 seara în Arad. La intrare pe teritoriul județului a fost întâmpinat de prefectul județului, dl *Radu Pancu*, iar la bariera orașului de P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan*, comandantul garnizoanei, dl general *Bădescu*, în fruntea corpului ofițeresc, primarul orașului *Dr. I. Robu*, subprefectul *Dr. Beleş*, prefectul poliției *O. Gritta* și șeful siguranței, dl *Rău*, compania de onoare cu drapel și muzică. Întreg orașul a fost pavoazat. Alteța Sa a fost găzduit în aula episcopescă, ca oaspe al P. S. Sale părintelui episcop *Ioan I. Papp*. În seara sosirii P. S. Sa a dat în onoare înaltului oaspe un dineu, la care au luat parte șefii autorităților bisericești, civile și militare. Vineri Alteța Sa a vizitat instituturile culturale și stabilimentele din localitate, a luat masa la popota ofițerilor în cetate, la care au fost invitați P. S. Sa și șefii autorităților civile și militare. Seara a participat la reprezentația teatrului orășenesc. Sâmbătă la orele 9 Alteța Sa și-a continuat excursiunea, plecând cu automobilul spre Alba-Iulia.

**Episcopi noi.** Marele colegiu electoral, compus din parlamentarii ortodocși și din membrii sf. Sinod și ai Consistorului superior bisericesc, întrunit Miercuri în 17/30 Martie, sub prezidenția I. P. S. Sale mitropolitului primat *Dr. Miron Cristea*, a ales de episcop al Râmnicului Noului Severin pe P. S. Sa arhierul *Dr. Vartolomeu Stănescu*, iar al eparhiei Argeș pe I. P. C. Sa arhimandritul *Visarion Pulu*.

**Conferința d-lui general Găvănescul.** Sâmbătă, în 2 Aprilie n. a avut loc în teatrul orășenesc din localitate o conferință a d-lui general *Găvănescul*, pentru sporirea fondului menit pentru ridicarea unei statue marelui erou *Mihaiu Viteazul* în Alba-Iulia ori Turda. Conferința interesantă a avut două părți: 1. Nouă luni din domnia lui *Mihaiu Viteazul* și 2. Episoade interesante din călătoria A. S. R. principelui moștenitor *Carol* în India și Iaponia. A asistat public distins în frunte cu P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan*.

**Deputați sinodali din cler.** În cercul Arad: *Dr. Gheorghe Ciuhandu* asesor-referent consistorial, *Pecica*: *Traian Vățian* protopop, *Curtici*: *Mihaiu Păcățian* asesor-referent consistorial, *Chișineu*: *Dr. Dimitrie Barbu* protopop, *Radna*: *Procopiu Givulescu* protopop, *B.-Ineu*: *Ioan Georgia* protopop, *Cermeiu*: *Ioan Popovici* paroh în *Berechiu*, *Buteni*: *Florian Roxin* protopop, *B.-Șebîș*: *Iuliu Bodea* paroh *Buteni*, *Hălmagiu*: *Cornel Lazar* protopop, *Gurahonț*: *Gheorghe Costina* paroh în *Iosăș*, *Lipova*: *Fabrițiu Manuilă* protopop, *Birchiș*: *Dr. T. Botiș* director seminario, *Belinț*: *Gherasim Sârbu* protopop, *Timișoara*: *Ioan Oprea* protopop, *Vinga*: *Dr. Patriciu Țiucra* protopop, *B.-Comleș*: *Dr. Ștefan Ciocianu* protopop.

**Ministerul instrucțiunii** a convocat consiliul inspectorilor secundari, pentru a lua hotărâri definitive cu privire la transferările, cari urmează să se facă în învățământul secundar cu începerea noului an școlar.

**Episcopia Clujului.** Senatul a votat proiectul de lege, prezentat de ministrul cultelor, despre înființarea episcopiei ortodox-române din Cluj. Noua eparhie va purta titlul de dieceza Vadului și a Feleacului.

In Anglia starea civilă pe anul trecut se prezintă cu cel mai mare număr de nașteri dela 1909 până azi, cu cel mare contingent de căsătorii și cu mortalitatea cea mai scăzută dela 1862 incoace.

**Accidentul de automobil al M. S. Regina.** Marți în 29 Martie pe când M. S. Regina Maria venia în automobil pe B-dul Acedemiei spre a asista la investirea nouilor episcopi la întretăierea cu strada Brezoia un automobilul a fost isbit puternic de un taximentru de piață cu No. 1302. Ciocnirea a fost așa de puternică în cât o roată dela automobilul Suveranei s'a avariat. In automobilul Regal se aflau pe lângă M. S. Regina, A. S. R., Principesa Maria și Principele Nicolae. Suverana a continuat drumul până la palat în automobilul regal avariat iar șoferul taximetruului a fost condus la poliție unde i s'au dresat acte de dare în judecată pentru că a umblat cu o viteză exagerată în centrul orașului.

**Un dar al Brașovului.** Orașul Brașov a dăruit M. S. Regina Maria castelul Bran împreună cu parcul. Actul de donație se află în pregătire cu concursul profesorului Morves și altor doi maestri. Actul va fi legat în piele de antilopă cu colțurile montate în argint. Partea din lăuntru este lucrată în mătăsoasă roșie. Pe pagina primă se află coroana României înconjurată de roze. De asupra textului de pe pagina doua e o schiță în acvarelă a castelului cu marginile în motive românești. Capul este compus din țesătorii românești combinate cu motive săsești. Caligrafia actului este gotică modernă. Pagina ultimă conține pajura orașului Brașov înconjurată de o cunună cu benzile roșu — galben — albastru și roșu — albastru.

**Rectificarea legii pensilor.** In Senat s'a depus proiectul de lege al guvernului, după care mai multe articole din Legea de la 2 Septembrie 1920 a pensiunilor celor cari au luat parte în războiul pentru întregirea neamului, sunt modificate în ce privește cuantumul prevăzut pentru diferitele categorii de pensionari. Astfel pensionarii vechi nu vor primi de cât un spor de 20 la sută pe lângă pensia lor, ori cât ar fi stat în mobilizare. La art. 9 se suprimă cuvintele „adică 400 lei lunar plus sporul de 1—5 d. la finele al. 2” și altele. Aceasta interesează probabil economiile ce voește să facă ministerul de finanțe.

**Comisiunea aleasă de constituanța bisericească** pentru întocmirea unui ante-proiect de lege pentru organizarea bisericii autocefale ortodoxe române, și-a terminat lucrările. Ante-proiectul va fi supus Sinodului, care după ce va face modificările necesare și cerute de organele autorizate ale bisericii din ținuturile alipite, va fi supus apoi aprobării corpurilor legiuitoare.

## Duplicat.

**Petru Trailescu,** născut la 13 Ianuarie 1888, în comuna Săn-Mihalui-român, județul Timiș, pierzându-și diploma de învățator, eliberată în 19 Iunie (2 Iulie) 1910, Nr. 98 M. — 1909—10, i-s'a extradat cu datul de 1 Aprilie 1921, Nr. 330 P. — 1920 1, duplicat, prin ce originalul se declară de anulat.

Direcțiunea inst. teol. și a școlii normale ort. rom. diecezană din Arad.

## PARTEA OFICIALĂ.

### Concurs.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățator-cantor dela școala primară conf. gr. or. rom. din S. Nicolaul-mic. (lângă Arad) protopopiatul Vinga, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala.”

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință corespunzătoare în edificiul școlar, grădina pentru legume și una extravilană.
2. Salar dela comuna bisericească 500 lei. Întregirea de salar se va cere dela stat.
3. Pentru conferință 40 lei, iar pentru scripturistica 20 lei.
4. Onorar pentru cantorat: 2 jugere de pământ, iar dela mormântări: mort mic 5 lei, mort mare 10 resp. 15 lei.

De curățirea și încălzitul saiei de învățământ se va îngriji parohia.

Alesul se va îngriji de curățirea locuinței pe dinlăuntru, iar pe din afară comuna bisericească.

Alesul va prevedea cantoratul în sf. biserică, va conduce elevii la serviciul divin și va cânta răspunsurile în Dumineci și sărbători cu elevii.

Recursele ajustate cu documentele necesare, adresate comitetului parohial gr. or. rom. din S. Nicolaul-mic, se vor înainta oficiului protopopesc gr. or. rom. din Vinga (județul Timiș) având recurenții a-se prezenta în vreo Duminecă, ori sărbătoare în sf. biserică din S. Nicolaul-mic spre a cânta și a-se face cunoscuți poporului.

S. Nicolaul-mic din ședința comitetului parohial, ținută la 30 Ianuarie (12 Februarie) 1921.

Sava Tr. Seculin, preș. com. parohial.

În conțelegere cu: **Dr. P. Tucra** m. p., protopop.

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc devenit vacant dela școala II. elem. conf. ort. română din Fenlac, protopopiatul Vinga, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala.”

Salariul împreunat cu acest post este:

1. Cvarțir în natură cu 2 odăi, bucătărie, cămară, pivniță și grădina dela locuință.
2. Dela comuna bisericească salar 550 lei, întregirea salarului din vistieria statului.
3. Spese scripturistice 25 lei.
4. Pentru conferință 35 lei.

Curățirea saiei de învățământ și prevederea saiei cu lemne de foc cade în sarcina comunei bisericească.

Recurenții pot fi învățatori și învățătoare, cari posedă calificațiunea recerută.

Alesul sau aleasa va fi obligat a prevedea învățământul la școala II. și a conduce strana stângă.

Recurenții sunt poștiți, ca cererile înzestrate cu documente de lipsă și adresate comitetului parohial din Fenlac, să și le înainteze P. O. Oficiu protopresbiterial în Vinga și sunt poștiți a se prezenta în timpul concursului în vreo Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Fenlac spre a-și arăta dexteritatea în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Fenlac, dat în ședința comitetului parohial din 17/30 Decembrie 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Dr. P. Tucra** m. p., protopop.

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresc-cantorale, la școala primară gr. or. rom. din comuna Murani, protopresbiteratul Vinga, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental dela comuna bisericească 600 lei în bani solviți în rate lunare anticipative, din asasa cultuaia întregirea de salar va cere-o dela stat; pentru care sumă, comuna bisericească va plăti taxa.

2. Cvarțir în natură, care constă din 2 odăi, tindă, cămară, grajd, cotețe și o grădina pentru legume.

3. Pentru conferință 30 lei, iar pentru scripturistica 30 lei.

4. Stolele dela înmormântare unde va fi poștit 2 lei, iar dela participarea la parastas 1 leu.

5. Pentru cantorat ca onorar livada școlii, care constă din circa 4 jugere, parte arător, parte fâneațe.

De curățirea și încălzitul saiei se va îngriji parohia.

Alesul va îngriji de curățirea locuinței pe dinlăuntru, iar pe din afară parohia.

Alesul va prevedea cantoratul în sf. biserică, va conduce elevii la sf. biserică și va cânta răspunsurile în Dumineci și sărbători cu elevii.

Darea după beneficiu, va solvi-o alesul.

Recursele ajustate cu documentele necesare, — adresate comitetului parohial din Murani, — se vor trimite Prea On. Oficiu protopresbiterial în Vinga, având recurenții, a se prezenta în vreo Duminecă, ori sărbătoare în sf. biserică din Murani, spre a cânta și a se face cunoscuți alegătorilor.

Murani, la 21 Ianuarie (3 Februarie) 1921.

Livia P. Mihalovicu preș. com. parohial.  
Gheorghe Munteanu, notar com. parohial.

În conformitate cu: **Dr. P. Tucra**, protopop.

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățator la școala ort. română din Săcădat, protopresbiteratul Peșteșului, dieceza Orășii-Mari, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Beneficii:

1. Cvarțir liber, constător din două chilii, cămară și apartinătoarele, cu 1/2 jugere grădina.
2. Pământ, parte arător, parte fâneațe, 9 jugere catastrale.
3. 300 Lei dela comuna bisericească.

4. Ajutor din vistieria statului, ca întregire a salarului învățătoresc.

5. La mormântări, dela om mare 5 Lei, dela mic 2 Lei.

6. Pentru cantorat remunerație specială, dacă va înființa și conduce cor vocal.

Alesul va fi obligat a conduce băieții la biserică, în toate Duminecile și sărbătorile.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt avizați, că cererile lor de concurs, adresate comitetului parohial din Săcădat, să le înainteze Prea On. Oficiu protopopesc în Tileagd, având dănișii a se prezenta poporului în vreo Duminecă ori sărbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Alexandru Munteanu**, protopresbiter, inspector școlar.

3—3

## Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public. că

## Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reînscut activitatea.

### Primește

pentru renovare, transformare, întocmire: haine civile și îmbrăcăminte proeștești. Confeționează: haine civile, ornate bisericești, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

**Librăria Diecezană, Arad.**

Cenzurat: **Alexandru T. Stamat** ad.